BOAT Butlletí oficial de l'Arquebisbat de Tarragona

Núm. 773 3 de novembre de 2025 Pàg. 001

CARTA DOMINICAL

311. El mal que aguaita a la porta

16 de novembre de 2025

El llibre del Gènesi, després d'haver descrit el pecat i les seves conseqüències (Gn 3), s'endinsa en la seva exposició concreta per mitjà del drama de Caín i Abel (Gn 4). Es tracta del problema perenne de la vida humana, de les relacions humanes, on actuen el voler amagat de Déu però, al mateix temps, l'estrany poder de la rancúnia, de la maldat i de la mort mateixa.

El passatge de Caín i Abel ens situa al davant d'una percepció del nostre món fracturat. Ens mostra que el fet de ser germà de l'altre pot esdevenir un problema crucial en l'ordre del dia humà. El passatge ens presenta que l'assassinat del germà és un fet atroç. En realitat, no caldria la Bíblia per anunciar aquesta realitat. El que a l'autor del passatge li interessa mostrar és el destí de l'assassí: un destí angoixat per una relació dramàtica amb Déu. I aquesta relació és dramàtica perquè un germà ha estat assassinat.

Ben segur que el text clau és quan s'expressa que Caín estava «molt irritat i anava amb el cap baix». I, aleshores, el Senyor li digué: «Per què estàs irritat i no aixeques el cap? Si obres bé, seràs acceptat; però, si no obres bé, el pecat aguaita a la porta: ell et desitja, però tu l'has de dominar» (Gn 4,5-7). Caín té una crisi i l'ha de resoldre. La primera alternativa —«fer el bé»— és molt instructiva. Suggereix que un home, després del primer pecat (Gn 3) pot fer el bé. La segona alternativa ens presenta el pecat no merament com la violació d'una norma, sinó més aviat com una força agressiva que sotja emboscada. El pecat és letal. Ens diu que les criatures humanes de Déu han de vetllar per elles mateixes. Hi ha un perill en la vida de Caín que rau en la manera com ell resolgui la seva ràbia i depressió. La figura del pecat «a la porta» suggereix que ens hi juguem molt, en la manera de resoldre els conflictes entre els germans. Mentre nosaltres ens sentim inclinats a justificar la ràbia a partir de categories psicològiques subjectives, l'autor del passatge les presenta en un pla objectiu. És el pecat, que té «desig» de Caín. Aquí *desig* no és una ànsia humana normal. És el costat obac de la vida sota la perversió. Aquí ens trobem davant un desig vehement de destrucció que destruirà tant la víctima com el perpetrador. La narració colossal del passatge coneix el poder del pecat que és capaç de conduir fins i tot a la mort. I la persona humana sap que pot ser destrossada per aquest poder que actua en les nostres vides.

El Senyor amenaça i atreu, i ens fa saber una certesa realment meravellosa: aquest poder bestial que mena a la mort pot ser dominat. La història ens situa davant la sempre misteriosa presència de Déu que ofereix alternatives a cada persona enfurismada contra el seu germà. Adonem-nos que la narració passa lacònicament a la resolució final de Caín: És un fet i no cal dir-ne res més. «Qui tingui orelles, que escolti» (Mt 13,9).

Ben vostre,

† Joan Planellas i Barnosell
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat